

3. állomás

NAGY-EGED HEGYI TERMÉSZET- ÉS TÁJISMERETI TANÖSVÉNY

Sajmeggyes, molyhos-tölgyes bokorerdő

E jellemző erdőtársulás egyik névadó fája a molyhos tölgy. A 3–4 m magasra növő, göcsörtös, gyakran bokorszerűen elágazó fafaj nevét onnan kapta, hogy rügyfakadáskor a fiatal hajtások finoman molyhosak, és a levelek fonákja később is gyapjas, filces marad. Tojásdad alakú apró, gyakran alig 1 cm-es ehető makkja, nagy tömegben terem. Nagy éhínségek idején lisztte őrölve fogyasztották.

A molyhos tölgy kiterjedt, összefüggő erdőségeket napjainkban már csak a Balkánon alkot, nálunk leginkább csak a száraz karsztbokorerdőkben fordul elő.

A molyhos tölgyes bokorerdők cserjeszintjében gyakori az ősszel vörösre színesedő szubmediterrán cserszömörce. Októberben sárgállik a tatárjuhar és a mogoró. Az ostorménfa és a galagonya tavasszal bontja fehér virágait, melynek őszi termése sok énekesmadárnak szolgál táplálékul. Szintén inkább a Mediterráneum szülőtte a **pukkanó dudafürt** is.

E társulás másik névadó fája a **sajmeggy**, ami ugyan itt csak elvétve fordul elő, de a különösen illatos fehér virága tavasszal díszíti az Nagy-Eged hegy oldalán. Nyár közepén beérő, apró, kesernyés terméseit leginkább a fekete rigók kedvelik, de a Mediterráneumban fűszerként és gyógynövényként is használják.

Ellenben nagyobb tömegben él itt a közeli rokon, a csepleszmegegy, mely szintén a száraz karsztbokorerdők és sztyepprétek lakója. Apró, korallvörös bogyói ugyan ehetőek, de rendkívül savanyúak.

A köves, meleg talajon vadászik a barnás rejtő színe miatt nehezen észrevehető **fürge gyík**, amelynek hím példányai a párzási időben zöldes nászruhát öltenek. Ilyenkor a hímek gyakran össze is verekednek egy-egy nőstényért, melynek leggyakrabban a ledobható, de aztán újra növő farkuk esik áldozatul. A nőstények a földre ássák 10–12 darab, puha héjú tojásukat, melyeket a nap-sütésben felmelegedő talaj hője költ ki. Az augusztus elején kikelő kicsi fürge gyíkok azonnal vadászatra indulnak. Általában pókok, kisebb lepkék és rovarok tartoznak étrendjükbe.

A **hegyi fakusz** horgas körmeivel kapaszkodik meg a fák érdes törzsén, és hegyes csőrrel vadászik a fák kérgének repedéseiben megbúvó apró rovarokra. Európa egyik legkisebb termetű madara, melynek megpillantása tollazatának rejtő színe miatt nem könnyű feladat. Az aprócska madár fészket gyakran a kéreg repedéseibe, vagy a kéreg alá rakja.

A molyhos tölgyes erdőfoltok aljnövényzete szintén igen színes: tavasszal itt bontja fehér virágait az erdei szellőrózsa, nyár elején sötét rózsaszín virágait a nagy pacsirtafű, de itt virít az erősen mérgező **gyöngyvirág**, és a szintén mérgező, de a nyár végén virágzó méregölő sisakvirág is. A fák tövében hozza nagy, legyező szerű leveleit az orvosi és a fürtös salamonpecsét. De itt virítanak a nőszirmfélék, melyek több fajjal is képviseltetik magukat: tavasszal kék virágaikat bontják az apró és a pázsitos nőszirm telepei, míg nyár elején a magasabbra növő tarka nőszirm sárga-tarka virágai.

Készítette a Kaptarkó Természetvédelmi és Kulturális Egyesület a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával.

www.kaptarko.hu
info@kaptarko.hu
[facebook.com/kaptarko](https://www.facebook.com/kaptarko)

